

יהדות באהבה

1 את מי מלה ציפורה במלון? הרב און טרבלסי

האור הגנוז
הרב דוד לנדא

3 "למה הרעתה" - נסיגות בגאולה? הרב יורם אליהו המכאוב המתוק. הרב זיו רזה

4 שאלות מעצימות את האמונה נתן קוטלר המטה והנחש - האות של הגואל הרב אשר בוחבוב

5 איש השמיטה הרב ליאור לביא לזכרו של הרב אלישע וישליצקי זצ"ל

6 אשליית ה"ביחד" בנישואין אסתר אברהמי

8 ציבור חרדי וציבור לאומי דתי הרב שלמה אבינר

/// מהנעשה במכון מאיר

ראש העיר ירושלים מר משה ליאון בביקור מרגש במכון מאיר: "המקום מפיץ תורה באהבה לכל עם ישראל וראוי לכל תמיכה. אחת מהאבנים היקרות של ירושלים".

הגליון מוקדש לעילוי נשמת

הרב אלישע וישליצקי זצ"ל
במלאות שלוש שנים לעלייתו לגני מרומים
פרטים בעמוד אחורי

נכון לעכשיו

זהותו וייעודו של עם ישראל

עם ישראל נולד במצרים. שבעים נפש ירדו למצרים ויצאו ממנה כעם. הראשון שמבחין במציאותנו כעם היה דווקא פרעה באומרו לעמו: "הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו" (שמות א, ט).

פרעה הרשע, שונא ישראל, הוא הראשון המזהה אותנו כאומה בעלת נשמה מיוחדת - המאיימת עליו ועל מצרים השקועה במ"ט שערי טומאה באומרו לעמו: "הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ" (שמות א, י).

העובדה שישאל עצמם אינם מזהים את עצמם כעם אינה מקרית. משל לתינוק שנולד - בראשית דרכו אינו מכיר את עצמו, את ערכו ואת הנשמה הטובה שבו - רק ההורים ואנשים מבחוץ רואים בתינוק נשמה טובה ושמחים בו. רק כאשר התינוק מתבגר הוא מזהה את עצמו בהדרגה, מכיר את כישוריו, ומוצא את תפקידו בעולם. כך גם עם ישראל, בראשית היווצרותו כעם לא הכירו את עצמם, את ערכם ואת תפקידם.

שנאת פרעה והמצרים לישראל, לימדה אותנו בדרך הקשה שאכן אנו עם. מכות מצרים, יציאת מצרים, קריעת ים סוף ומתן התורה, לימדו את ישראל בדרך החיוב את ההבדל בין ישראל לעמים, שהקב"ה בוחר בנו באהבה ושאלנו עם סגולה, ממלכת כוהנים וגוי קדוש, הבא להאיר ולהיטיב לעולם כולו.

נכון לעכשיו, דורנו דור השואה והתקומה. בשואה למדנו בדרך

היותר קשה כי ישנו עם יהודי. הנאצים ימח שמם וזכרם בשנאתם ליהודים, זיהו אותנו, סימנו אותנו, רצחו אותנו משום שאנו יהודים. כשם שפרעה הרשע זיהה אותנו כעם לראשונה, ופעל לדכא אותנו ולהרוג את ילדינו, גם היום לצערנו האנטישמיות, שנאת יהודים בכלל, ושנאת מדינת ישראל בפרט, מביאים אותנו בעל כורחנו להכיר בזהות המיוחדת שלנו כאומה וכעם מיוחד במשפחת העמים.

אבל הגיע הזמן שנכיר בזהותנו ובתפקידנו כעם בדרך החיוב, על-ידי לימוד והכרת סגולתנו המיוחדת, כממלכת כהנים וגוי קדוש, שנדע את תפקידנו ההסטורי הקוסמופוליטי שה' בוחר בנו באהבה מכל העמים להיטיב לאנושות. הגיע הזמן שנכיר בגדולתנו ובערכנו. כאשר אנו נכיר בזהותנו, בערכנו ובתפקידנו אז נוכל להילחם בעוז ובגבורה על קיומנו ועצמאותנו בארצנו שהופקדה בידנו מול אויבנו הזוממים לכבות את נר ישראל, כאיראן וגרורותיה. ההכרה שאנו נלחמים לא רק את מלחמותינו, אלא מלחמת בני אור בבני חושך את מלחמתה של האנושות כולה, תיתן לנו את העוז והגבורה, ומתוך כך עם הנצח יצא ונזכה לשלום אמת ככתוב "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום".

בציפייה לישועה השלמה

ז"ר הנמן ב"א

את מי מלה ציפורה במלון?

במצרים ונשארו בקדושתם. אך לא לעם של עבדים השקועים בחומריות כפי שהיו ישראל במצרים.⁸ אלו אינם ראויים כלל להתקרב לה'.

על טענה זו באה התשובה בסיפור המלון. גרשום הוא הבן הבכור של משה. אך הוא שונה ורחוק מכל מה שמושה מייצג. הוא יועד לעבודה זרה לעומת משה שהיה כולו עבד ה'. האם יש תקווה גם לבן הבכור הזה של משה? מתברר שכן. גם בו נמצאת הסגולה. וברית המילה שנטבעת בהכרח בגופו היא אות על הסגולה הפנימית שטבועה בנשמתו. ואכן גם עם ישראל, בכורו של ה', נגאל ממצרים בזכות דם המילה.⁹

עד שמושה לא ירד למצרים לא פגע בו ה' על שלא מל את בנו. אך כשהוא יורד לגאול את ישראל, חוסר המילה של בנו יכול לעכב את אמונתו במעלתם של ישראל אף כשהם עובדים עבודה זרה. וכפי שהייתה תביעה כלפי משה שלא מל את בנו שיועד לעבודה זרה. כך יש תביעה מכל אדם מישאל להבין שגם היהודי היותר רחוק שעוסק בעבודה זרה - כל סוג עבודה שזרה לנשמתו, גם הוא בנו הבכור של הקב"ה.

שמתחיל את השליחות הנוכחית לפרעה אומר ה' למשה "בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המופתים אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה". על אילו מופתים מדובר? לפי הפשט נראה שמדובר על האותות שה' נתן למשה בעבר לעשות בפני ישראל.³ המטה שהפך לנחש ומשה נס מפניו, וידו שהפכה למצורעת כשלג. המשותף לשני האותות הללו - שבהם מתגלית מעלתם של ישראל. משה תפס אומנותו של נחש כשדובר לשון הרע על ישראל באומרו "והם לא יאמינו לי", לכן לקה בנחש ולקה בצרעת שהיא עונש על לשון הרע.⁴ משה נשלח לספר לישראל אותות אלו, וזו עצמה תהיה סיבה שתגרום להם להאמין לו כי יודעים שהבא להזיק להם לוקה. ובנוסף, הדבר יחזק את רוחם שיבינו את מעלתם. שגם בעומק הגלות והצרה הם מלאים אמונה עד שהייתה טענה כלפי משה כשהטיל ספק באמונתם.⁵ בפסוקים שלפנינו מתחדש שמושה צווה לעשות את המופתים הללו גם לפני פרעה.⁶ כי אחת המטרות של יציאת מצרים היא שגם המצרים ופרעה ייפגשו עם מעלתם של ישראל.

מלבד האותות נאמרה לפרעה הנבואה שעם ישראל הוא בנו הבכור של ה'. פרעה עומד מול עמ"י ורואה עם של עבדים חסרי אופק וחסרי אונים. האם אלו בניו של ה' ועוד בנו בכורו? התגובה הראשונה של פרעה לדבריו של משה מובאת בהמשך הפרשה, "מי ה' אשר אשמע בקולו. לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח".⁷ התנגדותו של פרעה מתחלקת לשניים, הראשונה מצד ה' והשנייה מצד ישראל. מי ה' אשר אשמע בקולו - איני מכיר בה' לכן לא אשלח את ישראל לעובדו. ומוסיף פרעה שגם מצד ישראל לא נכון לשלחם כי עבודה אלוהית שייכת רק לאנשים קדושים כשבת לוי שלא השתעבדו

אחת הפרשיות העלומות בסיפור יציאת מצרים היא הפרשה שהתרחשה במלון. בדרכו למצרים עוצר משה במלון שם מבקש ה' להמיתו, וציפורה מצילה אותו בזכות המילה שעושה לבנה. קשיים רבים עולים מהפסוקים. לא מבוארת הסיבה שה' ביקש להרוג את משה, וכן לא מבואר מיהו הבן שאותו מלה ציפורה. דבר נוסף שנשאר עלום זו השייכות של הסיפור להקשר הכללי של יציאת מצרים.

רש"י מפרש על פי הגמרא בנדרים שמושה התחייב מיתה משום שלא מל את בנו אליעזר. לא משום רשלנות התעכב משה אלא משום שסכנה לצאת לדרך בתוך שלושה ימים למילה. אך כשהגיע למלון שהיה קרוב למצרים היה עליו למול כי הדרך כבר קרובה ואין בה סכנה. חז"ל מוסיפים שנעשה המלאך כנחש ובלעו עד ירכין, ומזה הבינה ציפורה שהמילה היא הסיבה ומלה את אליעזר. אמנם עדיין לא מובן לפי פירוש זה הקשר של הסיפור ליציאת מצרים. תרגום יונתן¹ כותב הסבר אחר למה שהתרחש במלון. לפי יונתן, הבן שמלה ציפורה אינו אליעזר אלא גרשום. **הסכמתו של יתרו לתת את ציפורה למשה לוותה בתנאי. היה על משה להישבע ליתרו שהבן הראשון שיוולד לו יהיה לעבודה זרה ומכאן והלאה לשם שמיים.**² בגלל השבועה הזו משה היה מנוע מלמול את בנו הבכור גרשום, וציפורה היא זו שמלה אותו במלון.

הסבר זה מתיישב היטב עם רצף הפסוקים. מעשה המלון משוּבץ בתורה לאחר הוראת ה' למשה לומר לפרעה: שלח את בני בכורי ישראל. ואם אינך משלחם הנני הורג את בנך בכורך. לאחר הוראה זו עומד משה בסיטואציה דומה בה מבקש ה' להרוג את בנו הבכור. וקשר עמוק יש בין הדברים. בפסוק

1. ד, כד
2. מכילתא יתרו פרשה א, עיין
3. עפ"י הרמב"ן, לא כרש"י
4. רש"י ד, ג
5. מי מרום, ה, ד, ב
6. רמב"ן ד, כא
7. ה, ב
8. עיין פנים יפות ד, כב
9. רש"י יב, ו

הרב דוד לנדא

ממשנת הרצי"ה

האור הגנוז

שנובעות מהתאמצות האדם להאחז באיזו מידה באור העליון, כדברי הרמב"ם בתחילת הפרק הראשון של הלכות עבודה זרה. וכה נמשכים הבלבולים של עבודה זרה, הדורות הולכים ומשתלשלים, הולכים ומסתבכים, עד כדי דור המבול, ודרך דורם של פלג, שם ועבר, עד אשר הופיעה הקריאה האמתית בשם ד' על ידי אברהם אבינו. דרך כל הסיבוכים האלה, האלוקות הולכת ומתגלה באדם, ועל פני האדמה, עד שמתוך המין האנושי מופיע עם ישראל. האור האלוקי הולך ומתברר, מן הראשית המאד מעורפלת ועד להתגלות האלוקות בערפל בהר סיני, והשראת השכינה. מתוך כל הסיבוכים, מופיעה נשמתו של עולם, קיומו וטהרתו.¹

אינו מוכן עדיין, לכן מלמדים חז"ל שהאור הזה נגנו למשך אלפי שנים, לעתיד לבוא. גנוז הקדוש ברוך הוא לצדיקים⁵, לגדולי עולם ולחכמי קודש לעתיד לבוא, והוא יופיע דרך משך טיפולים בהם יוצר האדם מחנך את האדם.

כדוגמת האור הזה, כך הוא ביחס לאור תורה. יש לעולם פנימיות וחיזוניות. הקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם. התורה היא פנימיות העולם, נשמת העולם, חיזוניות העולם וקיומו של העולם הזה, המצומצם והמוגבל. כמו שהעולם אינו מוכן לקלוט מיד, בשל סדרי צמצומי, סיבוכי וחומריות, את האור הגדול, כן הוא אותו חשבון לגבי האור הרוחני, אור תורה. מובן והכרחי שהעולם יתקיים על ידי תורה, אך אף שכן הוא בכלל, יש צורך לברר את החשבון המפורט. דבר ד', מוכן, ויוכל להופיע כשהעולם יתגבש ויתבגר ויהיה מוכן לקיומו.

וכך נמשכים המשברים של האדם, המבוכות והגישושים של האדם הנכבד - הסתבכויות

אנו נמצאים בעולם הזה, בסדר ההיסטוריה שהקדוש ברוך הוא מנהיג במשך אלפי שנים. יש על כך חשבון בדברי חז"ל. פעמיים נזכרת במעשה בראשית המילה "אור". "ויאמר אלקים יהי אור"¹ - אור אבסולוטי, אבסטרקטי. אחר כך שוב מופיע אור, ביום הרביעי, בסידור המאור הגדול והמאור הקטן.² המפרשים עומדים על כך ומבארים שהאור הראשון הוא אבסטרקטי, כללי מאוד, הוא הרגע הראשון, המומנטום הראשון של הופעת העולם הזה שלנו, שהוא חומרי, מוגבל, ומצומצם, אבל הכל נמשך מהמקור האלוקי. באופן ראשוני יסודי נברא האור בכללותו, האור בערכו הגדול. אבל עולם הבריאה מצומצם ומוגבל, לכן מלמדים חז"ל שהאור הראשון ירד בעולם הזה שלנו בו אנו נמצאים, בצמצומי, במגבלותיו ובסיבוכיו, כעין "וירד ד"³. הכרח שתהיה ירידה. העולם הזה איננו מוכן לקלוט ולעכל את האור הקדום הראשוני שנברא מתחילה, "בראשית ברא אלקים"⁴. העולם הזה עם סדר סיבוכי והגבלות ההיסטוריות שלו

1. בראשית א' ג.
2. בראשית א' י"ד-ט"ז.
3. שמות י"ט כ'.
4. בראשית א' א'.
5. חגיגה דף י"ב ע"א.
6. ע"פ שיחות הרצי"ה ונחיתו פרק י"ח ע"מ 298, בראשית ע"מ 71.

"למה הרעתה" - נסיגות בגאולה?

וצריכים לדעת שהכל מאת ה'. מוסיף הנצי"ב "ומשה רבנו בתחילת גדלו לא יכול לסבול ולהאמין כי כך הוא, עד שבא אליו דברי ה' אליו". ומלמד ה' את משה בסוף התהליך, **"עתה תראה אשר אעשה לפרעה, כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו"**. "לא כמו שאתה סבור שרעה זו היא רק לרעתם ולא לטובתם... לא כן הדבר דווקא עתה תראה, במה שהרעו לישראל **נתקרב זמן הגאולה**". הצרות הקשיים והסיכונים מעלים את עם ישראל לדרגות גבוהות יותר, מה שמקרב ממש את זמן הגאולה, ועכשיו הוכשרו בני ישראל, **"ויכול להיות בדרך נס מה שלא היה אפשר מקודם"**. עכשיו הם ראויים יותר והקב"ה יכול לעשות להם נסים ולגאלם בדרך מופלאה ולכן הם לא ראויים עד עתה. (לא לחינם נקרא ספר שמות בפי הרמב"ן ספר הגאולה, כי ממנו אנו לומדים, מגאולה ראשונה לגאולה אחרונה את דרך הגאולה והישועה שה' מוליך אותנו, עד הגאולה השלמה במהרה בימינו).

התגלית לאבות, "באל ש-די ושמי ה' לא נודעתי להם". שם ה' (אדני) אומר, **"שהוא מהוה את הכל"**. אין דבר בעולם שאינו קורה בהשגחת ה', גם הדברים שנראים סותרים את כבוד ה' בעולם, וזה, אומר הנצי"ב, **"היה תשובה למשה ולימוד לדורות, שכמו שהאבות ראו כמה עתים שהיה נראה מזה העדר כבוד שמים ולא הרהרו להקשות איך הוא... כך אין למשה וכן לנו לדורות להתקשות בזה, אלא להאמין שכך הוא ומסתמא סוף דבר להגיע מזה כבודו יתברך"**. מלמד אותנו הנצי"ב את היסוד הידוע כל כך, כי דרכי הגאולה מורכבים וארוכה היא הדרך לגאולה השלמה. בדרך הזו אנו רואים דברים (גם בימים אלו ממש), שסותרים את כבוד ה' ומהווים חילול ה', ואנו שואלים: הכיצד? בא הקב"ה ללמד את משה ואותנו כבר בגאולה הראשונה, שדרכי הגאולה מפותלים וצריכים אנו **"להאמין שהכל בהשגחה, ושלא יתקשה לנו בכל אשר אנו רואים זרות בעינינו..."** אנו רואים מהלכים שהם סותרים את התקדמות הגאולה,

משה נשלח לפרעה להוציא את בני ישראל ממצרים. פרעה בתגובה מכביד את העבודה על בני ישראל, אנשים פוגשים את משה ואהרן ומתלוננים על-כך. משה שב אל ה' ואומר לו, **"למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתי ומאז באתי לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך"**. מסביר הנצי"ב שמשה כאן בתחילת דרכו כמנהיג חשב שפעולתו של פרעה הייתה מעשה טבעי של מלך שמתרגז ולא איזה מהלך אלוהי, **"וכסבור משה שלא הייתה השגחה פרטית ממנו יתברך בכוונה, אלא ממילא נעשה כן כמנהג המלכות"**. ולכן הוא שואל, אם עדיין לא הגיע זמן הגאולה למה זה שלחתי "והצל לא הצלת את עמך"? עם ישראל לא ראו כאן שום הצלה שתגרום להם אמונה בה' שהוא יכול להצילם, ועיקר דאגתו שזה, **"אינו כבוד שם שמים, ויהיה ממעט אמונה לפרעה וישראל"**. יש כאן חילול ה' ומיעוט אמונה של פרעה וישראל בכוחו של ה'. בתחילת פרשת וארא ה' עונה על-כך ואומר לו,

חוסן נפשי

הרב זיו רוח

לכביה! "ואם לא תשמעוהו במסכתרים תבכה נפשי מפני גוה" אמר רב שמואל בר אינאי משמיה דרב, מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו. מאי מפני גוה? אמר רב שמואל בר יצחק, מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לעובדי כוכבים. ר' שמואל בר נחמני אמר מפני גאוותה של מלכות שמים". ישנם דברים במציאות שהמתיקות והנוחות לא יוציאו אותם אל הפועל אלא המודעות והמכאוב. יעסוק האדם בתיקון עולם, יעסוק בקניין של קומות חסידות בנפשו, יעסוק בצרכי כלל ישראל, יצא מפרטיותו ויפעל מפעלים גדולים לטובת האומה, אם את כל אלו יחולל המכאוב הרי שטוב מאוד הוא המכאוב. **המכאוב המתוק.**

1. קהלת א יח
2. ויק"ר א ו
3. יהושע א
4. הלכות תשובה י, ו'
5. תהילים קלט
6. ירמיה יג, יז
7. תגיהה ה:

המכאוב המתוק.

אמר שלמה המלך החכם מכל אדם: **"פי גרב חקמה רב פגע יוסיף דעת יוסיף מכאוב"**¹. שאלה מתבקשת ביותר היא מדוע קניין דעת ה' מעורר מכאוב? אדרבא, לכאורה זו אמורה להיות חוויה משמחת, "דעה קנית מה חסרת?"². אלא שזו תופעה גלוית הכרחית. חשיבות עליונה יש לכך שהאדם יחכים ויקנה דעת ה', אך בד בבד ככל שהאדם מתוודע יותר אל הסדר האלוהי הרצוי ומבין את חשיבותו, כואב ליבו בראותו את הפער בין הרצוי למצוי. הוא עלול אף לזעום בראותו תופעות הפוכות לדרך הקודש שנודעת לו חשיבותה היתרה. כאב הלב עוד יוסיף לגדול אצל אדם השייך ללימוד פנימיותה של תורה, כיוון שדרך לימוד זה מתבהרים לאדם שבר בת עמו, צער השכינה והמרחק העצום בין האידיאלים האלוהיים הנשגבים שאמורים להופיע על ידי עם ישראל, ובין המצב בשטח. העיסוק הפנימי בעולם אצילי שכולו טוב, ובתכנים המשרטטים את הצפוי לאומה לעתיד לבוא בימות המשיח ובעת עליית המציאות, על אף התקווה והאופטימיות שמייילד לימוד זה, בראותו את המצב הנוכחי שעודנו חסר, אי אפשר שלא יכאב. ההשכלה הרציונלית הכפרנית הלוקחת בחשבון רק את שכל האדם ולא את הידיעה הנבואית, גורמת בטבעיותה ובמוגבלותה מכאוב לאדם בעל דעת אמתית. כך גם התרבות הגויית, בסילוקה את עדינות ואצילות הקודש מן העולם, מדאיבה את נפש בר הדעת.

אם כן, האם הפתרון הנכון הוא למעט בדעת ובחכמה ולהחליש בכך מעט את הכאב על החיסרון? חס וחלילה לומר כך, צריך להוסיף דעת בכל עת, **"הגית בו יומם ולילה"**³, שהרי כותב הרמב"ם: **"דבר ידוע וברור שאין אהבת הקדוש ברוך הוא נקשרת בלבד של אדם עד שישגה בה תמיד פראוי ויעזב כל מה שבעולם חוץ ממנה. כמו שצנה ואמר בכל לבבך ובכל נפשך. אינו אוהב הקדוש ברוך הוא אלא בדעת שידענה. וצל פי הדעה תהיה האהבה אם מעט מעט ואם הרבה הרבה. לפיכך צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשפיל בהחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג"**⁴. אלא שהפתרון לקושי זה צריך לבוא מכיוון אחר. **יש ללמוד להתבונן מזווית אחרת על עניין המכאוב הנלווה להוספת הדעת.** למכאוב זה תפקיד עצום. מהרגשת הכאב הנולד מהכרת הפער בין הרצוי למצוי, יתקדם האדם והעולם. מכאוב זה הוא שיגורם לאדם לחפש דרכים להאיר את אור ה' בארץ, להפיץ את האמת האלוהית, לשנות את המציאות הנוכחית למציאות שלמה יותר. הכעס עקב המודעות לעיוותי החיים יגרום לאדם להילחם בדעות הנפסדות המרחפות בחללו של עולם, **"הלוא משנא אה' אשנא ובתקומתו אה' אה' תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי"**⁵. המכאוב גורם לאדם לצאת מאדישותו. ככל שירבה דעת אמנם יכיר יותר את הכיעור אך גם ידע נכון כיצד לפעול על מנת לצמצמו עד לסילוקו הגמור. וכי מה בכך שלאדם יכאב? הרי זהו כאב עליון ואצילי! וכי הקב"ה צריך לכאוב את צער השכינה לבדו? חז"ל דימו את צער ה' על מיעוט כבודם של ישראל

זיו הפרשה הרב זיו רוח

עיוני עומק בשפה בהירה מתוך פרשת השבוע

חדש
~
490 עמודים

להזמנות: 0526-789565

הקדמת 'ספר ההפלאה': שאלות מעצימות את האמונה

סדרת 'הקדמות לאמונה' נתן קוטלר

תשובות שמתיישבות על הלב

הקב"ה לא מעוניין שנסתפק בתשובות שטחיות או תירוצים דחוקים, אלא בתשובות שמתיישבות על הלב. המידה של החכם ש"אינו נבהל להשיב" (אבות ה, ז), כך 'בעל ההפלאה' מלמדנו "ואל ישמע ליצור שיאמר למה תבלו זמן הלא אתה אין כוונתך אלא ליישב דעתך מן הקושיא יכול [אתה] לומר איזה דוחק, אין זה נכון בתורתנו הקדושה כי הוא על הטוב והישר בלי שום דוחק ופקפוק, וז"ש ואין ברגלים שאינו רוצה לישב בשכל עיניו שבראשו ודוחק ברגליו הוא חוטא שאין לעשות כן בתורתנו הקדושה וצריך לחשוב וליגע כי הוא המכוון להעלותו על דרך הטוב והמעולה".

סוף דבר

'בעל ההפלאה' מלמדנו שאין דבר שקורה לחינם, אלא כל דבר מגיע מאת ה' לרומם את האדם. ולכן, בסיפור שפתחנו בו 'בעל ההפלאה' ראה סימן אלוף לכך שהדיו נשפך על כל תשובתו הארוכה. וכן בפתיחתו ל'ספר ההפלאה' לימד ששאלות וספקות באמונה מגיעים אך לרומם את האדם ולהמריץ אותו לעיין ולעמוד לחפש תשובות אמיתיות שמתיישבות על הלב.

1. ראה: שרי המאה ח"א פרק י"ח; וראה: הרב צבי יחזקאל מיכלזאן הי"ד בקונטרס תפארת צבי (בתוך: עטרת צבי) עמ' ד.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא:
gemarabemunah@gmail.com

האם מותר לשאול שאלות באמונה?

בפתיחתו ל'ספר ההפלאה', רבי פנחס הלוי איש הורביץ מלמדנו יסוד גדול על הלגיטימיות של שאלות באמונה: "והנה אם בא לאדם איזה קושיא וספק בתורתו ובעבודתו, ידע כי תחת ה' היתה זאת. כי רוצה להעלותו למעלה עליונה בתורה ובמצות, ואי אפשר להעלותו אלא על ידי שיפול קושיא וייגע וימצא על נכון ובטוח תירוץ וחכמה נפלאה. וזהו כאשר יסר איש את בנו כדי ללמדו ולהבינו ממעלה למעלה, כן יטח האדם כי אלולי שחפץ ה' להגדיל תורתו ולהאדירו, לא היה בא לידי קושיא וספק כי אין מדתו בקרב עמו ובניו לבא לידי קושיא וספק כי אם לתועלת תירוצו ובירור למעלה ירום ונשא מאד" (כתובות, פתיחתא זעירא כ"ג ד"ה והנה). אם כן, הקושיות והספקות אינם באים כדי להחליש את האדם, אלא אדרבה כדי לחזק אותו ולהעלות אותו.

אלוקים מאמין באדם

'בעל ההפלאה' מלמדנו שהקב"ה שולח לנו קושיות וספקות, כי הוא מאמין בנו. הקב"ה מאתגר אותנו על ידי השאלות ונותן בנו אמון שנדע להתמודד עם הקשיים ולא ניפול בגלל השאלות, אלא רק נגדיל ונעמיק את האמונה יותר. "היוצא מזה אם יקשה לאדם איזה קושיא וספק בדברי תורה ידע נאמנה כי זה מהשי"ת כדי ליישב הקושיא ועי"ז יזכה לחכמה יתרה". כמובן שלפי 'בעל ההפלאה' כל זה נכון רק לגבי אדם שמגמת חייו היא לעבוד את ה' באמת.

לפני כ-250 שנה היתה מחלוקת עצומה בין גדולי הדור באירופה על כשירות גט מקליווא. מסופר שבשעת הפולמוס 'בעל ההפלאה' כתב תשובה ארוכה להכשיר את הגט, אך כשרצה לפזר חול כדי ליישב את הדיון, טעה ולקח את מיכל הדיו שנשפך על כל התשובה. 'בעל ההפלאה' שהיה מקורב לחסידות ותלמידו של המגיד ממזריטש הבין שלמעשה האדם יש השגחה פרטית ולכן אמר לנוכחים "לידי, ברור הדבר, כי הצדק עם הרב מקליווא והגט כשר, אבל כנראה שמן השמים יעכבוני מלחיות דעה בשאלה זו, ועל כן חושבני, כי יפה שתניק, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד".

לימים כש'בעל ההפלאה' התבקש לכהן כרב ואב"ד קהילת פרנקפורט, התברר שטוב עשה שלא הכריע במחלוקת הגדולה על 'הגט מקליווא' שפילגה את עולם התורה. רבה המנוח של פרנקפורט היה רבי אברהם אבוש שפסל את הגט ואנשי פרנקפורט החליטו שרק יבחרו רב שלא התערב במחלוקת. ולכן הרב היחיד שמצאו שלא החזיק במחלוקת זו היה רבי פנחס הלוי איש הורוויץ, 'בעל ההפלאה'.

סיפור זה מתאים מאוד לדבריו של 'בעל ההפלאה' עצמו בפתיחתו לספרו. בהקשר זה נזכור את דברי הירושלמי "כל האומר שמועה מפי אומרה היא רואה בעל השמועה כאלו הוא עומד כנגדו" (שבת א, ב). יש ללמוד את דבריו של בעל השמועה גם לאור אישיותו וסיפור חייו.

מה תפקידן של השאלות באמונה?

הרב אשר בוחבוס

"מה זה בידך?" המטה והנחש - האות של הגואל

הצור בחטא מי מריבה, בפעולה של החושים הגשמיים, במקום לדבר אל הצור להבין שצריך לראות מעבר. וזאת כוונת הפסוק "יען לא האמנתם בי להקדישני". ובקרי "מה-זה בידך" שהמילים 'מה' וזה' הם משמות ה': 'מה' - שנאמר ו"נחנו 'מה', בדרגת שם ה' המתגלה במה; ו"זה" - "ואמר ב'יום ה'הוא ה'ה' אלהינו זה קנינו לו ו'יושיענו זה ה' קנינו לו נגילה ונשמחה ב'ישועתו". שכן נדרש מהמנהיג לראות בכל יהודי את שמות ה', ומראייה זו אפשר לגשת אליו.

וזה התיקון של חטא אדם הראשון מול הנחש הקדמוני, המושך את האדם לראייה חושית, כי מאכלו של הנחש הוא עפר, "שם ישלח ידו החזקה וכוחו הרוחני לאחוז בנחש ולהכניע את החומר המשך המאמר בעמוד 6 <

היא בראש כדי שלא יינזק האדם, וכאן נדרש לתפוס בזנבו.

יש להאמין שגם אם יהודי נראה שאוחז במידתו של נחש שמוציא שם רע, צריך לראות בראייה פנימית שזה מטה. "מטה" - לשון הטיה, שמטים ליבם כלפי מעלה; שאם תסתכל נכון זה יהפוך לך לעזר ולמטה. עניין זה נלמד בשאלת הקב"ה "מה זה בידך", שבכתיב נכתב במילה אחת - "מָזָה", ובקרי מופיעות שתי מילים "מה-זה". מצב זה של הקרי והכתיב, הוא אחד מחמישה עשר מצבים של מילים בתורה שהופכות ממילה אחת לשתיים. הכתיב, פירושו - מה שנראה במציאות החושית; והסכנה שאם תסתכל על המטה בראייה החושית "מָזָה בידך", מָזָה שבידך אתה עתיד ללקות; מטה זה שתשתמש בו בהמשך בהכאת

בפניית הקב"ה למושה לגאול את עם ישראל ממצרים מסרב משה בטענה "הן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי", והקב"ה משיב לו כבדרך שאלה "מה זה בידך ויאמר מטה, וישליכוהו ארצה ויהי נחש". הכתוב מביא שם שמושה נס מפניו ואז הקב"ה מבקש ממושה לאחוז בזנבו, אף שהוא חש בכל חושי שזה נחש וצריך לנוס מפניו. האחיזה בזנב מלמדת שהקב"ה מבקש ממושה לראות את המציאות לא על פי הראייה החושית אלא בראייה פנימית; שהרי כשאתה רואה בחושך נחש, ואפילו אתה בורח, בשביל להנהיג את עם ישראל עליך להאמין שעומד מולך מטה ולא נחש. וכדי להוכיח את צורת הראייה הזאת נדרש שתאחז בזנבו של הנחש. הדרך הרגילה של תפיסת הנחש

איש השמיטה

פעמים רבות היה אומר לנו מו"ר הרב אלישע זצ"ל שאילו הרב יוסף דב סולובייצ'יק (להלן הגרי"ד) היה חי בארץ, לא היה כותב את מאמרו "איש האמונה הבודד", "כי בארץ ישראל - אף אחד לא בודד"...

שלוש שנים חלפו להן והגעגוע לרבנו ולתורת האמת שהיתה בפיו, איננו מתקנה עם הזמן אלא רק הולך ומתעצם. כמעט כל אירוע חינוכי, בטחוני או פוליטי מציף מחדש את השאלה: "מה היה רבנו אומר על זה? כיצד היה מתייחס? מה היה אומר לנו, וכיצד היה מבקש מאתנו לפעול?" שאלות שאנו נאלצים לנסות להשיב עליהן כעת בכוחות עצמנו.

הגרי"ד היה מרבה להשתמש במונחים טיפולוגיים: 'איש האמונה', 'איש ההלכה', 'איש ההדר' וכדו'. בדבריו היה מברר מהו המאפיין של כל סוג וסוג ('טיפוס') מהדמויות הללו וכיצד אנו מזהים אותם בתוכנו ובחינו.

חשבתי לעצמי: אם היה עלי להגדיר מהו ה'טיפוס' אותו ביקש רבנו הרב אלישע זצ"ל לחנך לאורו, כיצד היה קורא לו? נדמה לי, שהשם המתאים ביותר הוא **'איש השמיטה'**. בדברים הבאים ננסה לעמוד על כמה נקודות שיוכלו להעניק לנו טעימה קטנה מאותה דמות טיפוסית של רבנו - 'איש השמיטה'.

להיות חופשי

רבנו היה קודם כל ולפני הכל - אדם חופשי. חופשי ממשעבדים חיצוניים למיניהם; לא הזמן שיעבד אותו, לא בעלי תפקידים ודרגות; לא מסגרות חינוכיות, לא טכנולוגיה ובוודאי שלא כסף על שלל ביטוי. "עבד ה' הוא לבדו חופשי". ובכל צעד ושעל מצעדי יכולתו להרגיש את רוח החירות האמתית והחופשית שאפפה אותו. וכאשר נמצאים בקרבת אדם חופשי וכן חורין, גם אתה הופך להיות כזה. סיפור אחד קטן יכול להמחיש את העקרון הזה ומאפיין מאוד את ההדרכות שהיה מעניק למתגייסים לפני שירותם, וכך סיפר אחד התלמידים: לפני שהתגייסתי לצבא, ישבתי עם הרב. הרב כהרגלו סירב לברך, אבל נתן לי עצה שנחרטה בי: "הצבא ייקח לך הכל. את הזמן, את הלבוש, את האוכל. אבל דבר אחד הוא לא ייקח לך - את המחשבה".

וכך כתב באחד ממאמריו לשנת השמיטה: "מי ששמעה אונזו, שהקשיב כראוי ליציאת מצרים ולמעמד הר סיני, היה אמור להסיק שעבדות לבשר ודם, כמוה כעבירה על 'לא יהיה לך אלהים אחרים' (שמות כ ג; ירושלמי קידושין א ב). זו עבדות הסותרת את המגמה האלקית להוציאנו לחירות (בבלי קידושין כא). שורשה של סתירה זו, נלמד מהפסוק בפרק המחבר את ויקרא לשמות, את שמיטה להר סיני, 'כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, אני ה' אלוהיכם' (ויקרא כה נה), ומ'עבדי הם' לימדונו חז"ל 'ולא עבדים לעבדים' (ירושלמי ובבלי כנ"ל)".

"איש השמיטה" איננו משועבד לבשר ודם אלא לריבונו של עולם. וממנו, ומחיי העולם שנשע בתוכנו, נובעת ובוקעת חירות. "ואותה חירות אלקית הנטועה בפנימינו, אינה נותנת מקום כלל לשעבוד לבשר ודם, לגאוה לכוחניות, לאדנות".

ניפוץ אלילי הכסף

מאפיין נוסף של רבנו, 'איש השמיטה', הוא ניפוץ אלילי הכסף המייצרים פערי מעמדות ומצבי אדנות ושעבוד מודרניים. וכך סיפר באחד משיעוריו לשמיטה, על נושא שהיה קרוב במיוחד לליבו - שמיטת כספים:

"מכון התורה והארץ של גוש קטיף, בשנת השמיטה הקודמת, התחיל ליזום הקמת קרן גדולה של הלוואות בלי ריבית, בשנת שמיטת כספים. בין היתר, הלכה המשלחת לרב אביגדור נבנצל לבקש את הסכמתו לקרן הזאת. אנשים שמכירים אותה, שלמדו אצלו שנים רבות, אומרים שלא ראו אותו מתרגש כל כך. בהתחלה הוא בקושי דיבר. אחרי שנגע הוא אמר 'סוף סוף מאז חורבן הבית הולכים לשנות את היצר שנקרא כסף!' זה היה המשפט שלו. וזה ברור לפי הפסוקים, לפי הלל, שזה בעצם הרעיון של פרוזבול. מי יותר משוחרר? מי יותר עבד? זה שעושה את החשבון קרבה שנת השמיטה ורעה עינו באחיו, ולכן הוא לא מלווה, הוא המשוחרר? או שהוא העבד? עבד לכסף, עבד לרכוש, עבד לרווחים.

כשמתכילים בפסוקים, אומרת התורה: 'כי יִהְיֶה כָּךְ אֲבִיּוֹן מֵאֶחָד אֲחֵיךָ בְּאֶחָד

מן המיצר האגואיסטי

לסיים, אחד המקורות שרבנו הרבה להזכיר מדברי הגרי"ד היה על תפילתו של איוב: "הנני מנסה את איוב עוד הפעם. ייבחן נא בפומבי; היודע הוא להתפלל עתה על הזולת ולהשתתף בסבלו? הלמד דבר-מה בשעת פורעניות וחרון אף? האם סיגל לעצמו מטבע חדשה של תפילה הכוללת והמקיפה את הרבים? אם יתחנן בעדכם, אז תבוא גאולתו וגם גאולתכם - 'כי אם פניו אשא', אז תדעו, כי איוב נפדה מן המיצר האגואיסטי ונכנס למרחב הסימפטיה עם הציבור וההצטרפות לזולת, וכי ההתבדלות הופקעה, ובמקומה הופיעה ההתחברות" (קול דודי דופק, "בסוד היחיד והיחד" עמ' 346-347).

"איש השמיטה" איננו נועל עצמו בד' אמותיו. תפילתו ועבודתו הן עם הכלל ולמען הכלל. רואה הוא את עצמו כאיבר מאיברי, כפרט השייך לכלל הגדול ממנו, ובלשונו של רבנו: "המישור הלאומי של החירות האמתית משיק ונבנה ובונה את המישור הנפשי של היציאה מה'מיצר האגואיסטי'".

אלה קווים בודדים לדמותו של רבנו זצ"ל, 'איש השמיטה'.

לקבלת דבר תורה יומי בשביל הנשמה מאת ליאור לביא נא לשלוח וואטסאפ למספר 0508529987

בסיעתא דשמיא

נפתח כולל

במרכז ירושלים

לאברכים מגיל 27 ומעלה.

הלימוד: כיצד מברכין,

כולל גמרא בעיון במרכז העיר ירושלים

עיון יסודי ולעומק בגמרא,

ראשונים ואחרונים.

קבוצת לומדים איכותית ומגובשת.

הכולל משלב בוגרי ישיבות ציוניות

ואברכים מהמגזר החרדי

להשאייר הודעה ולהזכיר: שם האברך, גיל,

שם הישיבה או הכולל ושכונת מגורים.

במענה קולי במספר - 0544842838

שני סדרים, מהשעה 18:00-9:00

מלגה גבוהה

6 באהבה ובאמונה

מאירי

עלון ערוץ מאירי להורים ולילדים
כרשת שמות השכ"ב

שאלות בפרשה

1. מהם שני הפרושים למילים "ויקם מלך חדש על מצרים"?
2. מה היה שמן של שתי המיילדות העבריות?
3. האם המיילדות קיימו את מה שפרעה ציווה אותן?
4. למי נתנה בת פרעה את משה כדי שתיניק אותו?
5. מי עזר לבנותיו של כוהן מדיון להשקות את הצאן?
6. מה היה האות הראשון שנתן ה' למשה?
7. כיצד הכביד פרעה את העבודה לאחר שמשה ואהרן הגיעו?
8. על מה התלוננו שוטרי בני ישראל בפני משה ואהרן?

חידת חדגא:

מניין למדו חכמים ש"כל המרים יד על חברו נקרא רשע"?

חידת פולקע:

היכן נרמז בפרשה ש"החושד בכשרים לוקה בגופו"?

פרשה מאירה

כבוד אִמְתִּי

השִׁבְתָּ אֲנַחְנוּ מִתַּחֲלִים אֶת חֻמֵּשׁ "שְׁמוֹת". בְּחֻמֵּשׁ שְׁמוֹת מִסְפָּר עַל הַשְּׁעָבֹד הַקָּשָׁה שָׁבוּ הָעֶבְרִיּוֹת הַמִּצְרִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְאַחֵר מְאוֹת שָׁנִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁמַע אֶת קוֹלָם וְרָאָה אֶת סִבְלָם, וְהִחְלִיט לְגַאֵל אוֹתָם וּלְהוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם.

ה' בָּחַר בְּמֹשֶׁה רַבְּנוּ לִהְיוֹת הַמְּנַהֵיג שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שִׁידְבֵּר אֶל פְּרַעְה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְיִשְׁכַּנֵּעַ אוֹתוֹ לְשַׁחֵרֵר אֶת הָעָם. אָבֵל מֹשֶׁה רַבְּנוּ מִשֵּׁשׁ לֹא רָצָה לְקַחֵת עַל עַצְמוֹ אֶת הַתַּפְקִיד. הוּא אָמַר לֵה' "מִי אֲנִי כִּי אֵלֶּךְ אֶל פְּרַעְה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"? מֹשֶׁה הָיָה עֲנִיו מְאוֹד וְהוּא לֹא חָשַׁב שֶׁהוּא רֹאשׁ לַתַּפְקִיד הַגָּדוֹל הַזֶּה. חֲכָמֵינוּ מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁמֹּשֶׁה גַם רָצָה לְכַבֵּד אֶת אַחִיו הַגָּדוֹל - אַהֲרֹן - וְלָכֵן הוּא נִשָּׂה לְהַתְנַגֵּד לַתַּפְקִיד הַחֹשֵׁב.

אָבֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה שְׂדוּקָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהָיָה עֲנִיו מִכָּל הָאָדָם, יִנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. לָכֵן הוּא הִטִּיל עָלָיו אֶת הַמְּשִׁימָה הַחֹשֵׁבָה, וּמֹשֶׁה הָיָה הַמְּנַהֵיג הַחֹשֵׁב בְּיוֹתֵר שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. חֲכָמֵינוּ לְמַדּוּ אוֹתָנוּ שֶׁכָּל הַבוֹרֵחַ מִן הַכְּבוֹד, הַכְּבוֹד רוֹדֵף אַחֲרָיו. דּוּקָא מִי שֶׁהוּא עֲנִיו וְצָנוּעַ וְאִינוּ מְחַפֵּשׁ גָּאוֹן וְכְבוֹד, יָכוֹל לִזְכּוֹת לְכְבוֹד אִמְתִּי כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ!

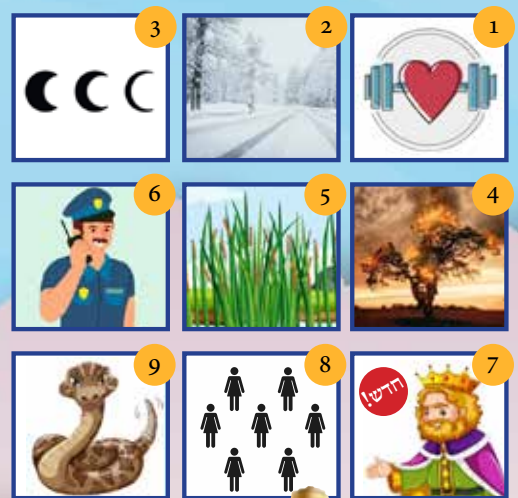
"נפתלי אילה שלוחה" - מבור

זהו את המילים והביטויים מתוך "שלישי" של הפרשה

1 צרים	2 חולב	3 לשער
4 דינם	5 לא יחמלוך	6 או חוני
7 מה ברא	8 קשיו	9 הדלדלה
10 הישן ביום	11 ארבה	12 נמצא

תמונות בפרשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך הפרשה!

לירושלים

מגילת דוד 128

הרב שלמה אבינר

אַחֲרֵי כֵן הִכְרַזְתִּי: מִי מוֹכֵן לִהְיוֹת הָרֹאשׁוֹן שֶׁיִּפִּיל אֶת הַמִּגְדָּל הַחֲזָק שֶׁלָּהֶם, בּוֹ הֵם תּוֹלִים אֶת מִבְטָחָם? ב"ה לֹא חֲסִרִים גְּבוּרִים מְלֹאֵי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, בְּתוֹכָם. הִפִּילוּ אֶת הַמִּגְדָּל, אֲשֶׁר קָרְאוּ לוֹ הַצָּנוּר, וְאֵז הַצִּלְחָנוּ לְכַבֵּשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם כָּלָה. אֲשֶׁרֵנוּ, מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם.

הִגִּיעַ הַזְמַן לְהִגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם עִיר קְדִשְׁנוּ. בִּינְתִים, בְּאֶפֶן זְמַנִּי, יוֹשְׁבִים שָׁם הִיבּוּסִים. כְּמוֹכֵן הִיא שִׁכְתָּ לָנוּ, רַק גְּנוּבָה בִּידֵיהֶם. הֵם בְּטוּחִים בְּעַצְמָם שֶׁלֹּא אוֹכֵל לְהִגִּיעַ לָשׁם, בְּזָכַת הַבְּצוּרִים שֶׁהֵם בָּנוּ שָׁם. הֵם שָׁלְחוּ אֵלָי: "לֹא תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם הִסִּירָךְ אֶת הָעוֹרִים וְהַפִּסְתִּים". הַבְּנֵי אֶת הָרִמּוֹ: עִירָנוּ כָּל כֶּף מְבַצֶּרֶת, שְׂדֵי בְּעוֹרִים וּבְכִסְפִּים שִׁידְאָנוּ לְהַגְנָתָהּ. וּבִסְכּוֹם: "לֹא יָבוֹא דָּוִד הֵנָּה". אֲנִי הוֹלֵךְ בְּשִׁלְבִים. קֶדֶם כְּבִשְׁתִּי אֶת מְצוֹדֵת צִיּוֹן, מְבַצֵּר סְמוּךְ לִירוּשָׁלַיִם. מִשָּׁם אוֹכֵל לְהַתְקִיר.

מלכים ה ו-ט, רש"י, מצוד"ד.

כשמסתכלים באמת בצד הטוב של כל אחד ואחד, מתאהב האדם על הבריות בחיבה פנימית, ואיננו צריך להזדקק לשום אבק של חנופה, כי ההתעניינות בצד הטוב שהוא פוגש תמיד, מכסה ממנו באמת את כל הצדדים הרעים. וכוסה קלון ערום. שמונה קבצים ב, רצ

הרב שלמה אבינר

ציבור חרדי וציבור לאומי דתי

חרדי יחידות בצבא המיוחדות לו, וכן במלחמת השחרור ולאחריה, התגייסו מהם רבים.

ה. אם כן, יוצא שאין חתך חד בין שני הציבורים. המשותף גדול לאין ערוך מהמפריד. ומי כעמך ישראל, גוי אחד בארץ.

קריאות חדשות בתורה

על פרשיות התורה חגים ומועדים.

כולל מאה וארבע קריאות מקוריות בפרשיות השבוע, חגי ישראל ותחיית האומה בארצה.

מאת הרב ברוך אפרתי.

352 עמ', כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168

או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

יותר ויש פחות. הרי אמרנו שאין לחתוך עם ישראל לחתיכות.

ג. כמובן, הקפדה על קלה כחמורה, כוללת מצות ארץ ישראל, שהיא חמורה. וזה מה שמאפיין את הציבור המכונה לאומי דתי. כידוע, מצות ארץ ישראל מתחלקת לשלושה חלקים: א. לגור בארץ, כלומר ישיבת הארץ. ב. לבנות את הארץ, כלומר ישוב הארץ. ג. לרשת את הארץ, כלומר מדינה, ומתוך כך צבא. אם כן, כולנו חייבים להיות לאומיים דתיים.

ד. הציבור המכונה חרדי אינו מעניק למצוה זו חשיבות רבה כל כך. כמובן, כמו בכל דבר, יש מדרגות. יש מי שעולים לארץ ויש שאינם עולים. וגם בין העולים, יש הבונים את הארץ במובן החקלאי, הכלכלי, הארגוני, ויש שאינם בונים. וגם בין הבונים, יש מי שקרובים למדינה ולצבא, ויש רחוקים. כמו כן יש בציבור המכונה

ש: מה ההבדל בין הציבור החרדי לבין הציבור הלאומי דתי?

ת: א. קודם כל, יש לדעת שאין לחלק את עם ישראל לציבורים שונים. אנו עם אחד. ברור שיש הבדלים בין איש לאיש. אם זה יותר לימוד תורה או פחות; אם זה יותר כשרות או פחות. וכן הלאה. אך אין זו סיבה לחלק עם ישראל לחתיכות. שהרי יתכן אחד שיש בו יותר תורה אך פחות כשרות, והשני להפך, אז כיצד נחלק?

ב. הציבור המכונה חרדי, יש בו שני דברים: הקפדה על קלה כחמורה והקדשת כל רגע פנוי ללימוד תורה. אם כן, כולנו חייבים להיות חרדים, כלומר יראי שמים. ברור שבציבור המכונה חרדי עצמו יש מדרגות, יש המקפיד יותר ויש פחות, יש מי שלומד יותר ויש פחות. אבל סך הכל, אלו המאפיינים. כמובן גם בציבור המכונה לאומי דתי, יש מקפידים יותר ויש פחות, יש לומדים

השלה דוחך יבראון ותחדש פני אדמה

במלאת שלוש שנים להסתלקותו של אבינו מורנו הרב אלישע וישליצקי זצ"ל

נעלה להר הזיתים
בע"ה ביום רביעי כ"ה בטבת בשעה 15:30

לאחר מכן התכנסות במכון מאיר בשעה 17:30
לדברי תורה ודברון

הרב יגאל קמינצקי
הרב חיים פרג'ון
הרב איתי הלוי
בני משפחה

סיום משוער בתפילת ערבית בשעה 20:00

בתפילה לנחמת ציון ובניין ירושלים
עם כל ישראל

לב הפרשה

הרב חגי לונדין

מה השם שלך?

פרשת שמות, כמה היא באמת פרשה העוסקת בשמות. אנו מתחילים בפירוט שמות בני ישראל הבאים מצרימה, מבררים מהי זהותם של הגרעונים שמהם יצמח עם ישראל, וממשיכים בבירור שמו של הקדוש ברוך הוא. כאשר מצווה ה' את משה להוציא את בני מצרים, טוען משה שבני ישראל ישאלו 'מה שמו' של אותו אלוקים המוציא אותם ממצרים.

מדוע חשוב כל כך לעם ישראל לדעת מה שמו של אלוקים?

יש להבין כי יציאת מצרים איננה רק יציאה טכנית של קבוצת עבדים ממקום גיאוגרפי ששמו מצרים.

יציאת מצרים זו היציאה מהמצרים. היכולת להשתחרר מהשעבוד של עולם הטבע, להשתחרר מהחסרונות, מהמגבלות, מהחולשות - להיות בני חורין.

כאשר אדם עסוק בישועתו, הן ברמה הפרטית והן ברמה הציבורית, יש חשש להיכנס לשטף של עשייה שתשכיח למען מה נעשית כל הישועה הזו. 'מה שמו של הקדוש ברוך הוא?' זוהי למעשה השאלה לשם מה נעשה כל המהלך הזה? החובה של כל אדם ושל כל חברה לברר מה שמו של הקדוש ברוך ומה שמם הפרטי - זהו הדבר שאנו לומדים מפרשת שמות.

יתכן שדווקא בימים כאלה של סערות, גם ברמה הפוליטית וגם מצד מזג האוויר, שבחוץ ישנה סופות, זהו זמן טוב להתכנס פנימה. להביט על טיפות גשם הנוקשות בחלון ולהיזכר למען מה, לשם מה אנו חיים, מה שמו של אלוקים.

לדבר תורה שבועי מצולם ומשוכתב מהרב לונדין -
ניתן לשלוח הודעת וואטסאפ (!) למספר 0545753771